

The background features a dark blue, textured surface. A stylized, glowing blue brain is centered behind the main text. Several thin, glowing blue lines arc across the scene, creating a sense of movement and connectivity. At the bottom of the frame, a pair of hands is visible, with fingers slightly curled, appearing to hold or support the central elements.

HJÄRNDAGEN

Rival 16 nov 2018

Autism

Vad ryms i en diagnos?

Kajsa Igelström, biträdande universitetslektor

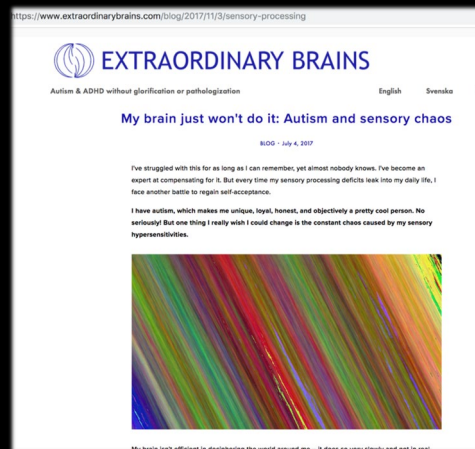

Vår autismforskning

1. Hjärnforskning *Objektiva mätningar*

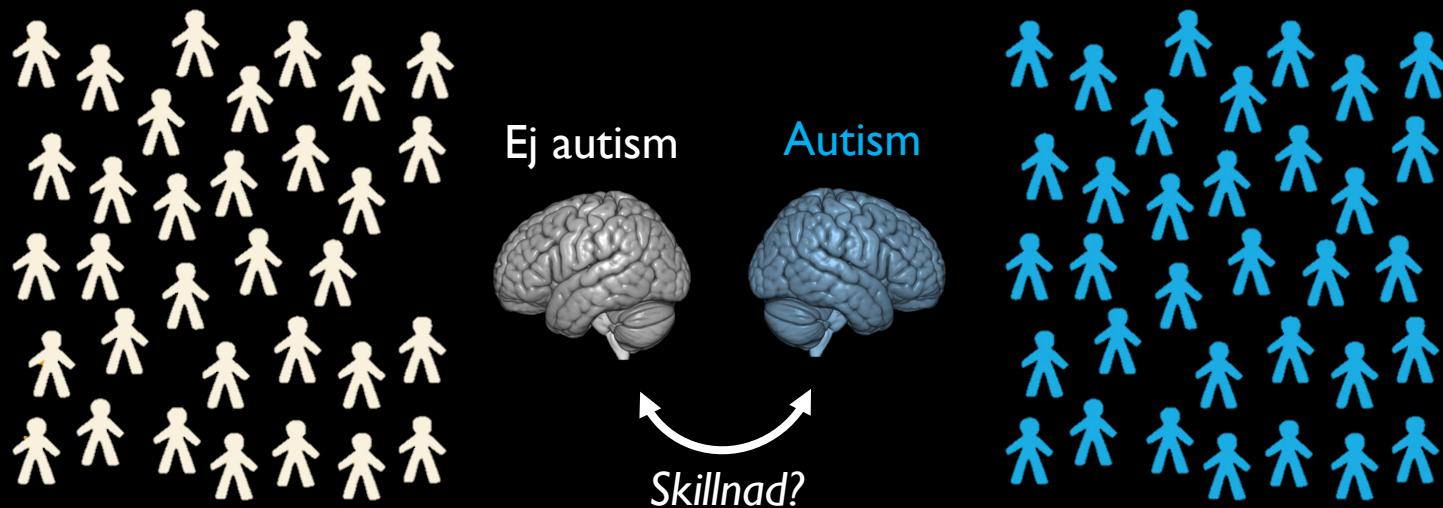
2. Samhällsdialog *Subjektiva berättelser*

Autism i hjärnan – en utmaning

Hjärnforskning om autism: 1000-tals studier

Vad har vi lärt oss?

Autism medför olikheter i hjärnan

Vanliga fynd:

Hjärnan är ofta större

Lillhjärnan är ofta atypisk

...

*Och spridda fynd som inkluderar
nästan alla delar av hjärnan*

Ingen gemensam nämnare – otillräckligt med kunskap

Brist på kunskap skadar människor

1. Människor mår dåligt
2. Svårt att diagnosticera

Ett källa till problem är den stora variationen

Autism(erna): vad gömmer sig i spektrat?

En illustration av ytterligheter

Sara, 35 år

Autism, nivå 1

Begåvning

Språklig förmåga

Symptomdebut

Karl, 48 år

Autism, nivå 3

Även “liknande” personer kan skilja sig åt

Sara, 35 år

Autism, nivå I

SOCIALA SVÅRIGHETER

Socialt gränslös
Förstår inte hintar
Svårt att behålla vänner

Ger inget gensvar
Begränsat kroppsspråk
Vill inte ha vänner

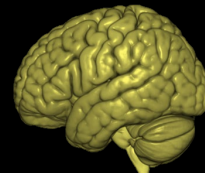
BEGRÄNSADE, REPETITIVA BETEENDEMÖNSTER

Särintresse: psykologi
Upprörd av
oförutsägbarhet

Onormalt rutinbunden
Överkänslig för
sinnesintryck

Elin, 35 år

Autism, nivå I

Även “liknande” personer kan skilja sig åt

Sara, 35 år

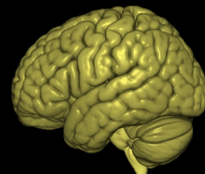
Autism, nivå I

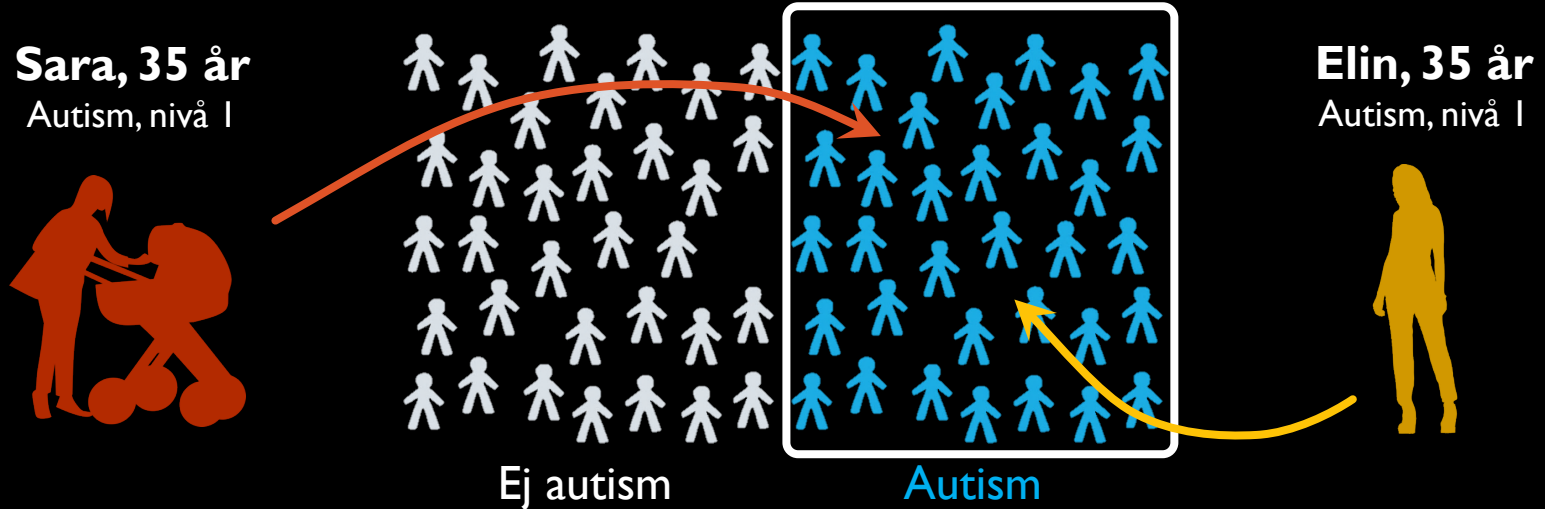
**Stor variation
även med matchat
IQ, kön, ålder och
svårighetsgrad**

Elin, 35 år

Autism, nivå I

Sådana skillnader kan orsaka problem i forskning

I studier hamnar Elin och Sara i samma grupp

Kamouflering ökar variationen ytterligare

- Först påvisat hos flickor i fallstudie av Kopp och Gillberg (1992)
- Social kamouflering uppmärksammas i flera studier
- Kamouflering av repetitiva rörelser har beskrivits av oss
- Betraktat som ett kvinnligt fenomen, men finns även hos män
- Riskmarkör för suicidalt tänkande och en barriär till hjälp

Avståndet mellan utsidan och insidan

Röster från Extraordinary Brains

Kvinna 51 år
Diagnos vid 49 år

”Mina svårigheter var inte så allvarliga att stora problem uppstod (för omgivningen...). Jag vara bara blyg, känslig, tystlåten, intelligent, lynnig, osocial osv... Problemen visade sig i mitt psyke och mående, riktade sig inte utåt.”

Avståndet mellan utsidan och insidan

Röster från Extraordinary Brains

”Flera gånger har jag bragt upp mina tankar om, ifall jag kan ha Aspergers /.../ Lika många [gånger] har man avvisat tanken, med hänvisning till att jag gestikulerar, tar ögonkontakt, [och] svarar emotionellt adekvat /.../”

Kvinna 44 år
Diagnos vid 44 år

Avståndet mellan utsidan och insidan

Röster från Extraordinary Brains

”Kan kompensera för mycket när jag är ute bland folk men bryter ihop hemma. Mina svårigheter och mitt mående syns sällan ute i samhället.”

Kvinna 31 år
Diagnos vid 25 år

Avståndet mellan utsidan och insidan

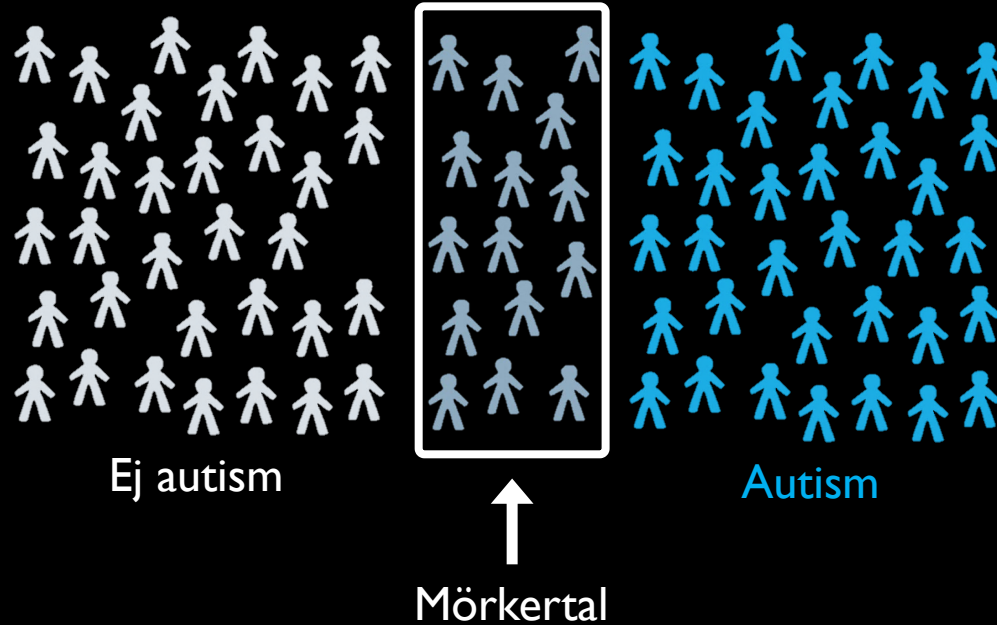
Röster från Extraordinary Brains

Kvinna 36 år, i USA
Diagnos vid 35 år

”Jag har alltid känt ett behov av att gunga /.../ men insåg väldigt tidigt att det ansågs vara konstigt eller ett tecken på psykisk sjukdom. /.../ Genom arv och miljö blir flickor väldigt medvetna om beteenden som anses vara udda. Redan vid 7 års ålder dölde jag det som var jag, och kunde inte vara helt öppen med människor.”

Kameleonter faller mellan stolarna

Kamouflering i hjärnan – spekulationer

Kompensering för svagheter i specialiserade nätverk
genom användning av andra nätverk?

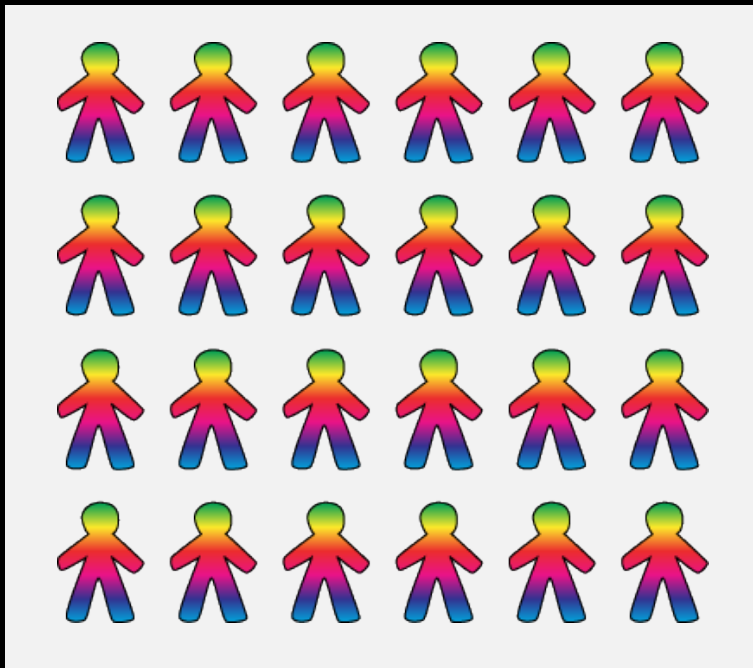

Autism(erna): spektrat är extremt varierat

Kan vi omfamna variationen?

Varje individ har olika styrkor och svagheter

Varje individ har olika styrkor och svagheter

Målet är individualiserad behandling

Med rätt förståelse och stöd kan människor med autism
få tillgång till sina styrkor och må bättre